

108

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotnictví

ze dne 9. března 2001,

kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol,
předškolních zařízení a některých školských zařízení

Ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy stanoví podle § 108 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, (dále jen „zákon“) k provedení § 7 odst. 1 zákona:

§ 1

Základní ustanovení

(1) Tato vyhláška stanoví hygienické požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid škol,¹⁾ předškolních zařízení a školských zařízení²⁾ zařazených do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení³⁾ (dále jen „zařízení pro výchovu a vzdělávání“). Vyhláška se nevztahuje na školní knihovny, školy v přírodě a pedagogicko-psychologické poradny.

(2) Požadavky na pracoviště, na kterém se provádí příprava žáků na povolání, zřízené u právnických nebo fyzických osob, které nejsou školou ani školským zařízením, stanoví zvláštní právní předpis, který upravuje podmínky ochrany zdraví zaměstnanců.

Prostorové podmínky

§ 2

(1) Nezastavěná plocha pozemku u předškolního zařízení určená pro pobyt dětí musí činit nejméně 30 m² na 1 dítě. Pozemek musí být oplocen. Plocha dětského hřiště musí činit nejméně 4 m² na 1 dítě.

(2) Velikost pozemku škol podle jejich druhu

musí činit nejméně 34 m² na 1 žáka, zastavěná plocha pozemku objekty nejméně 4,6 m² na 1 žáka, plocha pro tělovýchovu a sport nejméně 16 m² na 1 žáka, plochy pro pobyt na volném vzduchu 4 m² na 1 žáka.

(3) Při volbě rostlin a dřevin vysazovaných na pozemky určené pro zařízení pro výchovu a vzdělávání musí být zohledněna ochrana zdraví dětí a žáků a jejich rozumové schopnosti. Vysazené rostliny, travnaté plochy a dřeviny musí být řádně udržovány. Hygienické limity mikrobiálního a parazitárního znečištění venkovních hracích ploch určených pro hry a sport dětí a žáků v zařízení pro výchovu a vzdělávání stanoví zvláštní právní předpis.⁴⁾

§ 3

(1) Prostorové podmínky a vnitřní uspořádání předškolního zařízení musí umožňovat volné hry dětí, odpočinek, osobní hygienu s otužováním a tělesná cvičení. Na 1 dítě musí plocha denní místnosti užívané jako herna a ložnice činit nejméně 4 m²; je-li ložnice stavebně oddělená, musí plocha denní místnosti činit nejméně 3 m². Plocha na 1 lehátko pro spánek musí činit 1,7 m² na 1 dítě. Prostor pro ukládání lehátek a lůžkovin musí umožňovat jejich řádné provětrávání.

(2) V prostorách škol a školských výchovných zařízení,⁵⁾ s výjimkou speciálních škol, musí na 1 žáka nebo mladistvého (dále jen „žák“) připadnout v učebnách nejméně 1,65 m², v odborných pracovnách, laboratořích a počítačových učebnách nejméně 2 m², v jazykových učebnách a učebnách psaní na stroji nejméně 3 m². V učebnách praktického vyučování základních škol musí připadnout na 1 žáka nejméně 4 m². Velikost

¹⁾ Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 171/1990 Sb., zákona č. 522/1990 Sb., zákona č. 134/1993 Sb., zákona č. 190/1993 Sb., zákona č. 331/1993 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 49/1994 Sb., zákona č. 256/1994 Sb., zákona č. 138/1995 Sb. a zákona č. 19/2000 Sb.

²⁾ Zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zákona č. 31/1984 Sb., zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 390/1991 Sb., zákona č. 190/1993 Sb. a zákona č. 138/1995 Sb.

³⁾ Zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. 190/1993 Sb., zákona č. 256/1994 Sb. a zákona č. 139/1995 Sb.

⁴⁾ Vyhláška č. 464/2000 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity venkovních hracích ploch.

⁵⁾ § 9 až 15 zákona č. 76/1978 Sb.

pracovišť odborného výcviku středních škol a speciálních škol⁶⁾ se stanoví u rukodělných oborů podle druhu a náročnosti vykonávané práce nejméně 2 až 10 m² na žáka; u strojních oborů nejméně 10 až 15 m² na žáka. Ve speciálních školách se stanoví plocha na 1 žáka v teoretických učebnách nejméně 2,3 m².

(3) Pro žáky se zdravotním postižením musí být ve speciálních školách, speciálních školských zařízeních, školách a školských zařízeních zajištěny podmínky podle druhu jejich zdravotního postižení včetně bezbariérového prostředí. Za žáka se zdravotním postižením se považuje žák se speciálními vzdělávacími potřebami. V učebnách musí být vytvořeny relaxační koutky s odpovídajícím vybavením. Vyčleňuje se prostor pro odkládání a uložení kompenzačních pomůcek.

(4) Podlahy v zařízeních pro výchovu a vzdělávání musí odpovídat charakteru činnosti a musí být snadno čistitelné.

(5) Prostory k výuce tělesné výchovy ve školách musí umožňovat realizaci základního učiva tělesné výchovy. Nejmenší plocha na 1 žáka pro plošně nenáročný druh cvičení je 4 až 5 m², v ostatních případech 8 m² na 1 žáka; tyto požadavky platí pro vnitřní i venkovní prostory. Tělocvična musí být řádně odvětrána, ventilační otvory musí být ovladatelné z podlahy, podlaha musí být pružná při statickém i dynamickém zatížení, snadno čistitelná, neklouzavá. Stěny tělocvičny a tělesa topení musí být řádně zajištěny proti úrazu, svítidla a okenní tabule proti rozbití. K tělocvičně náleží nářaďovna a dále šatny a umývárny s pohotovostním záchodem, oddělené pro chlapce a dívky. Po skončení tělesné výchovy musí mít žáci možnost očisty. Minimální plocha šatny pro skupinu cvičících je 18 m². Šatny musí být vybaveny věšáky a lavicemi; počítá se 0,4 m délky lavice na 1 žáka. Umývárna musí být přístupná ze šatny; stanoví se 1 sprchová růžice pro 5 až 8 žáků. Pro osušení musí být místo s věšákem. Požadavky na výstavbu a provoz umělých koupališť a saun stanoví zvláštní právní předpis.⁴⁾

(6) V návaznosti na prostory praktického vyučování středních škol, speciálních škol a školských zařízení musí být umístěna šatna žáků, která je vybavena skříňkami pro uložení pracovního oděvu. Šatna musí být řádně odvětrána. Dále musí být k dispozici záchod a umyvadla na umytí rukou. Při výuce pracovní výchovy v základních školách musí mít žáci vytvořenu možnost odkládání občanského oděvu a mytí rukou;

stanoví se 1 umyvadlo nebo 1 výtokový kohout s tekoucí teplou vodou na 5 žáků.

(7) Prostory pro pobyt žáků ve školských zařízeních pro výchovu mimo vyučování⁷⁾ musí být upraveny a zařízeny tak, aby se výrazně odlišovaly od vybavení školních učeben. Nejmenší plocha volného prostoru se stanoví 2 m² na 1 žáka.

(8) Prostory v zařízeních pro výchovu a vzdělávání musí být přístupny též osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

§ 4

Počet a vybavení šaten a počet a vybavení umýváren, sprch a záchodů (dále jen „hygienická zařízení“) v domovech mládeže, internátech a ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče⁸⁾ (dále jen „ubytovací zařízení“) a ve speciálních školách upravuje příloha č. 1. Počet a vybavení hygienických zařízení v ostatních zařízeních pro výchovu a vzdělávání stanoví zvláštní právní předpis.⁹⁾

§ 5

Ubytování v domovech mládeže, internátech a školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče

(1) Pro ubytování v ubytovacích zařízeních (§ 4) je nejmenší ubytovací plocha bez skříní 6 m² na 1 ubytovaného. Patrová lůžka se zřizují jen v odůvodněných případech s ohledem na tělesné a rozumové schopnosti ubytovaných. Vstup na horní lůžko musí být bezpečný, horní lůžko musí být opatřeno bočníci; nad oběma lůžky musí být zachována dostatečná vzduchová kapacita. Každé lůžko musí mít samostatný prostor na uložení lůžkovin, noční stolek a místní osvětlení. V jednom pokoji lze ubytovat nejvýše 3 osoby. Ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy se počítá v obývacím pokoji nejméně 3 m² na 1 ubytovaného, v domovech mládeže a internátech nejméně 1,5 m² na 1 ubytovaného. Ve studovně ubytovacího zařízení se počítá nejméně 1,8 m² na 1 žáka. Jako součást ubytovacích kapacit se zřizuje místnost pro ošetřovnu a izolaci. V izolaci se stanoví nejmenší plocha 8 m² na 1 lůžko. Izolace musí být vybavena samostatným záchodem a umyvadlem. Požadavek věty první neplatí, pokud zvláštní právní předpis stanoví jinak.

(2) Žáci s omezenou schopností pohybu se ubytují na dvoulůžkovém pokoji s plochou bez skříní nej-

⁶⁾ § 28 až 31 školského zákona.

⁷⁾ § 17 až 20 zákona č. 76/1978 Sb.

⁸⁾ § 23 zákona č. 76/1978 Sb.

⁹⁾ § 59 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

méně 10 m² na 1 ubytovaného. Ke každému pokoji musí být zřízeno vlastní zařízení pro osobní hygienu sestávající ze záchodu, sprchy a umyvadla.

(3) V ubytovacím zařízení se zřizuje čajová kuchyňka, sklad čistého a špinavého prádla, prostory pro žehlení a sušení oděvů a pro uskladnění a čištění obuvi, přepírání osobního prádla, úklid a sklady sezonních potřeb. Součástí ubytovacího zařízení je pokoj pro vychovatele se zařízením pro osobní hygienu sestávajícím ze záchodu, sprchy a umyvadla. Počty hygienických zařízení pro ubytované jsou stanoveny v příloze č. 1.

§ 6

Vybavení školním nábytkem a rozsazení žáků

(1) Všechny učebny škol a školských zařízení musí být vybaveny školním nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků. Velikostní typy školního nábytku a jejich vhodné použití jsou upraveny v příloze č. 2. Při používání tabule musí být dodržen zrakový úhel nejméně 30 stupňů od zadní hrany pracovní plochy stolu žáka. Pro žáky s těžším či kombinovaným zdravotním postižením se používají ortopedické vertikalizační školní lavice podle doporučení odborného rehabilitačního pracovníka s možností jejich polohování.

(2) Rozsazení žáků v učebně se řídí podle jejich tělesné výšky; dále se přihlíží ke speciálním vzdělávacím potřebám, případným zrakovým a sluchovým vadám a jinému zdravotnímu postižení žáků. Při jiném než obvyklém uspořádání lavic musí být zajištěno střídání žáků v lavicích k zamezení jednostranného zatížení svalových skupin.

Osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky a zásobování vodou

§ 7

(1) V prostorách zařízení pro výchovu a vzdělávání určených k trvalé činnosti dětí a žáků, jakož i v prostorách, kde se střídá krátkodobá činnost tak, že celková doba pobytu má trvalý charakter, (například v odborných a speciálních učebnách a dílnách) musí být zajištěno vyhovující denní osvětlení. Za trvalý charakter pobytu se považuje činnost dítěte nebo žáka v délce 4 a více hodin. V prostorách, kde děti a žáci střídají krátkodobou činnost, lze použít sdružené osvětlení. Sdruženým osvětlením se rozumí záměrné současné osvětlení denním a doplňujícím umělým světlem během dne při potřebě odlišného rozložení světla a směru osvětlení, než poskytuje denní světlo, například při skupinové výuce s různorodým uspořádáním pracovních míst v učebnách s bočním denním osvětlením. Pro žáky se zrakovým postižením nutno zajistit osvětlení odpovídající specifickým potřebám žáků.

(2) Při stavebních úpravách budov lze ve vnitř-

ních prostorách s trvalým pobytem žáků dlouhodobě použít celkové sdružené osvětlení za předpokladu, že se nemění účel místnosti a že se sdruženým osvětlením zlepšší dosud nevyhovující podmínky denního osvětlení. Při navrhování sdruženého osvětlení se vychází z hodnot stávajícího denního osvětlení. Srovnávací rovina se ve výukových prostorech škol předpokládá ve výšce 0,85 m nad podlahou, v denních místnostech předškolních zařízení ve výšce 0,45 m nad podlahou, ve vnitřních prostorech pro výuku tělesné výchovy v úrovni podlahy.

(3) Osvětlení tabule musí mít nejméně stejnou úroveň jako osvětlení pracovních míst. Osvětlenost doplňujícím umělým světlem při sdruženém osvětlení musí zajistit vyhovující rozložení jasů všech ploch a přiměřenou rovnoměrnost osvětlení za všech podmínek venkovního denního osvětlení. Proto musí být v prostorách s bočním denním osvětlením umožněna regulace doplňujícího umělého osvětlení postupným zapínáním svítidel umístěných rovnoběžně s osvětlovacími otvory.

(4) Hodnoty osvětlení a definice základních pojmů jsou upraveny v příloze č. 3.

§ 8

(1) Pro většinu zrakových činností ve školách a předškolních zařízeních se vyžaduje převažující směr osvětlení zleva a shora. Rovnoměrnost denního bočního osvětlení stanovená jako podíl nejmenší a největší hodnoty činitele denní osvětlenosti v rozsahu zrakového úhlu musí být v prostorách s trvalým pobytem dětí a žáků (§ 7 odst. 1) nejméně 0,2, pro ostatní zrakové činnosti nejméně 0,15.

(2) Rovnoměrnost umělého osvětlení stanovená jako podíl nejmenší a průměrné osvětlenosti v rozsahu pracovních míst musí být v prostorách s trvalým pobytem (§ 7 odst. 1) dětí a žáků nejméně 0,65, v prostorách s krátkodobým pobytem nejméně 0,4.

§ 9

(1) Pro ochranu před oslněním a jiným narušením zrakové pohody musí být osvětlovací otvory opatřeny zařízením pro regulaci denního osvětlení, zejména přímého slunečního světla všude tam, kde by mohlo vyvolávat nadměrné kontrasty jasů.

(2) Všechny povrchy a povrchové úpravy musí být rozptylné tak, aby se omezila možnost oslnění odrazem. Lesklé povrchy lze použít v odůvodněných případech a na takových místech, kde nemohou narušovat zrakovou pohodu.

(3) V prostorech s obrazovkami musí být zajiš-

těny podmínky zrakové pohody a vyloučeno oslnění. Vhodnou polohou obrazovek k osvětlovacím otvorům i svítidlům i jejich účelným cloněním se musí zamezit jednak přímému oslnění těmito plochami s velkým jase, jednak oslněním jejich odrazem na obrazovkách (například použitím obrazovek s omezenou odrazností světla). Vzdálenost očí od obrazovky musí být nejméně 50 cm od horního okraje obrazovky ve výši očí; optimální vzdálenost je 60 cm. Současně se musí zabezpečit dostatečná úroveň osvětlení pro jiné zrakové úkoly než pozorování obrazovek, například čtení grafických podkladů, psaní na klávesnici i ručně. Přitom nesmí být úroveň osvětlení tak velká, aby snižovala kontrast na obrazovkách; v běžných případech je vyhovující osvětlenost 300 lx.

§ 10

(1) Zařízení pro výchovu a vzdělávání musí mít zajištěny vyhovující mikroklimatické podmínky a vytápění. V denních místnostech, učebnách, odborných pracovnách, družinách a dalších místnostech určených k trvalému pobytu musí vytápění zajistit teplotu vzduchu nejméně 20 až 22 °C; teplota povrchu podlahy nesmí klesnout pod 19 °C. Teplota v ložnicích ubytovacích zařízení nesmí při vytápění klesnout pod 18 °C. Rozdíly teplot vzduchu mezi úrovní hlavy a kotníků nesmí být větší než 3 °C. V tělocvičnách nesmí při vytápění teplota vzduchu klesnout pod 16 °C, v jídelnách, halách a v dalších místnostech pro krátkodobý pobyt pod 18 °C. V hygienických zařízeních s výjimkou záchodu nesmí teplota vzduchu při vytápění klesnout pod 20 °C, na záchodech pod 16 °C, a jde-li o předškolní zařízení, pod 18 °C. Relativní vlhkost vzduchu pobytových místností školských zařízení musí být 40 až 60 procent.

(2) V letním období nejvyšší přípustná teplota v učebnách je 26 °C. Musí být zajištěna možnost regulace proti pronikání slunečního záření okny místnosti. Tato hodnota může být překročena za mimořádných vnějších mikroklimatických podmínek. Při poklesu teploty vzduchu v učebnách určených k trvalému pobytu dětí a žáků ve třech po sobě následujících dnech pod 18 °C, nejméně však na 16 °C, nebo při poklesu teploty vzduchu v těchto učebnách v jednom dni pod 16 °C musí být provoz zařízení pro výchovu a vzdělávání zastaven.

(3) Kontrola teploty vzduchu v prostorách s trvalým pobytom musí být zajištěna nástěnnými teploměry ve výšce 1,2 až 1,5 m nad podlahou na vnitřní straně místnosti. Teploměr musí měřit teplotu s přesností $\pm 0,5$ °C.

(4) V prádelnách musí být zajištěny mikroklimatické podmínky odpovídající požadavkům zvláštního

právního předpisu, který stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců.

§ 11

Prostory zařízení pro výchovu a vzdělávání určené k trvalému pobytu musí být přímo větratelné. Požadavky na výměnu vzduchu v zařízeních pro výchovu a vzdělávání jsou upraveny v příloze č. 4.

§ 12

Zařízení pro výchovu a vzdělávání musí být zásobována pitnou vodou.¹⁰⁾ Zásobování pitnou vodou musí z kapacitních hledisek splňovat tyto požadavky:

- a) na 1 dítě v předškolním zařízení musí být k dispozici nejméně 60 l vody na den,
- b) na 1 žáka školy musí být k dispozici nejméně 25 l vody na den,
- c) v ubytovacích zařízeních musí být na 1 ubytovaného k dispozici nejméně 200 l vody na den.

§ 13

Provozní podmínky

(1) Časové rozložení výuky, sestava rozvrhu a režim dne se stanoví v rámci možností zařízení pro výchovu a vzdělávání s ohledem na věkové zvláštnosti dětí i žáků, jejich biorytmus a náročnost jednotlivých předmětů. Při výuce je třeba dbát na prevenci jednostranné statické zátěže vybraných svalových skupin výchovou žáků ke správnému sezení a držení těla.

(2) V předškolních zařízeních je denní doba pobytu venku zpravidla 2 hodiny dopoledne, odpoledne se řídí délkou pobytu dětí v zařízení. V zimním i letním období lze dobu pobytu venku upravit s ohledem na venkovní teploty. Pobyt venku může být dále zkrácen nebo zcela vynechán pouze při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách a při vzniku nebo možnosti vzniku smogové situace. V letních měsících se provoz přizpůsobí tak, aby bylo možné provádět činnost dětí ve venkovním prostředí pozemku i teras v co největším rozsahu.

(3) Směnné vyučování může být zavedeno výjimečně. Při směnném vyučování se upravuje režim vyučovacích hodin a přestávek podle místních podmínek.

Úklid a praní prádla

§ 14

Úklid v zařízení pro výchovu a vzdělávání v prostorách určených pro trvalý pobyt žáků se provádí

- a) denně setřením na vlhko všech podlah, okenních parapetů, nábytku, krytu topných těles a klik;

¹⁰⁾ Vyhláška č. 376/2000 Sb., kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu a rozsah a četnost její kontroly.

- u koberců vyčištěním vysavačem; vynášení odpadků musí být prováděno denně,
- b) denně za použití čisticích prostředků s dezinfekčním účinkem umytím umývadel, pisoárových mušlí a záchodů,
  - c) nejméně jednou týdně omytím omyvatelných částí stěn na záchodech a dezinfikováním umýváren a záchodů,
  - d) nejméně třikrát ročně umytím oken včetně rámu a svítidel,
  - e) nejméně dvakrát ročně celkovým úklidem všech prostor školy,
  - f) malováním jedenkrát za dva roky nebo v případě potřeby častěji.

§ 15

(1) Výměna lůžkovin v předškolním zařízení se provádí nejméně jednou za 21 dní, výměna ručníků jednou za týden; v případě potřeby ihned. Výměna lůžkovin a prádla v ubytovací části školských zařízení se provádí jednou za 14 dní, ručníků jednou týdně; v případě potřeby ihned.

(2) Při praní prádla musí způsob zacházení s prádlem a praní zabránit přenosu infekčních onemocnění. Provoz prádelny nesmí negativně ovlivňovat provoz ubytovacího zařízení. Vybavení prádelny musí být takové, aby bylo zabezpečeno praní prádla v řádné kvalitě. Podlahy musí být protiskluzové a spádované ke vpusti; stěny musí mít omyvatelný povrch do výše nejméně 1,80 m. V prádelně musí být zajištěno osvětlení podle normové hodnoty.¹¹⁾

(3) Použité ložní a osobní prádlo se nesmí třdit v ubytovací části. Použité prádlo se ukládá do obalů, které zabraňují kontaminaci okolí nečistotami z prádla. Při veškeré manipulaci s prádlem musí být čisté prádlo dopravováno a udržováno zásadně odděleně od prádla použitého. Obaly musí být vhodné k praní, omyvatelné a dezinfikovatelné nebo na jedno použití. Použité prádlo v obalech se skladuje ve vyčleněném prostoru. V místnostech pro skladování použitého prádla musí být podlaha a stěny do výše nejméně 150 cm omyvatelné a dezinfikovatelné.

(4) Čisté prádlo se skladuje v uzavřených skladech čistého prádla v čistých, uzavíratelných a pravidelně dezinfikovaných skříních nebo policích. Při pře-

pravě se čisté prádlo musí chránit před druhotným znečištěním.

§ 16

Výživa a stravování

(1) V předškolním zařízení nesmí mezi jednotlivými jídlly časový odstup přesáhnout 3 hodiny.

(2) Ve školní jídelně musí připadat na 1 žáka téže směny nejméně 1,2 m² podlahové plochy.

(3) Pro mytí rukou před jídlem musí být k dispozici umyvadla s tekoucí teplou vodou, mýdlem a možností osušení rukou.

(4) Poskytování stravovacích služeb veřejnosti ve školní jídelně musí být časově nebo prostorově odděleno od stravování dětí a žáků. Rozsah stravovacích služeb musí odpovídat prostorové kapacitě a vybavení školní jídelny a nesmí ohrozit zdravotní nezávadnost podávaných pokrmů a dodržování zásad provozní i osobní hygieny. Ostatní podmínky provozu školní jídelny stanoví zvláštní právní předpis.¹²⁾

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 17

Školy, jejichž užívání bylo povoleno přede dnem účinnosti této vyhlášky, musí splnit požadavky ustanovení § 6 odst. 1 týkající se vybavení školním nábytkem nejdéle do 1. září 2005.

§ 18

Ustanovení § 2 odst. 1 a 2 a § 3 odst. 5, pokud stanoví vybavení prostor k výuce tělesné výchovy umývárnou, se nevztahují na stavby předškolních zařízení a škol, jejichž užívání bylo povoleno přede dnem účinnosti této vyhlášky nebo jejichž provádění bylo zahájeno před tímto dnem. Nesmí však být snížena k tomuto datu dosažená úroveň zabezpečení hygienických požadavků upravených v těchto ustanoveních, pokud nejde o důsledek uspokojení nároků vzniklých podle právních předpisů.

§ 19

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

prof. MUDr. Fišer, CSc. v. r.

¹¹⁾ Vyhláška č. 137/1998 Sb.

¹²⁾ Vyhláška č. 107/2001 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací službu a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.

Požadavky na hygienická zařízení

1. Ve speciálních školách se počet hygienických zařízení stanoví takto:
  - a) v předsíňkách záchodů 1 umyvadlo na prvních 10 žáků a každých dalších započatých 20 žáků,
  - b) 1 záchod na prvních 10 dívek a každých dalších započatých 20 dívek,
  - c) 1 pisoár na prvních 10 chlapců a každých dalších započatých 20 chlapců,
  - d) 1 záchod na prvních 20 chlapců a každých dalších započatých 80 chlapců,
  - e) 1 hygienická kabina na 60 dívek starších 12 let,
  - f) 1 sprcha (pohotovostní).
2. V šatně se počítá nejméně 150 mm délky věšákové stěny na 1 žáka.
3. Součástí hygienického zařízení v zařízeních pro výchovu a vzdělávání musí být odvětraná úklidová komora s výlevkou a přívodem teplé vody včetně odtoku vody a s omyvatelnými stěnami.
4. Stěny a podlahy hygienických zařízení v zařízeních pro výchovu a vzdělávání musí být omyvatelné a čistitelné do výše nejméně 150 cm.
Předsíně záchodů musí být přímo větratelné, vybavené umyvadly s tekoucí pitnou vodou, teplou vodou a mýdlem; musí být zajištěna možnost osušení rukou. K dispozici musí být toaletní papír a krytý nášlapný odpadkový koš.
5. Umývárna v předškolním zařízení musí být přímo osvětlena a větratelná. Umyvadla se umísťují zpravidla ve výši 50 cm, kohoutek ve výši 60 cm nad podlahou. Umyvadla musí být napojena na společnou mísící baterii, osazenou mimo dosah dětí. Každé umyvadlo se opatří pouze jedním výtokovým ventilem, který děti obsluhují samy. Umývárna se zpravidla vybavuje 1 až 2 sprchami řešenými tak, aby děti mohly vstupovat do sprch bez cizí pomoci. U sprch se osazuje věšák na osušky a musí být ponecháno i místo na otáčecí sedačku.
6. V ubytovacích zařízeních, kde se poskytuje ubytování podle § 5 se zřizují hygienická zařízení takto: ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy se zřizuje 1 záchod na 5 ubytovaných, 1 sprcha na 6 ubytovaných, 1 umyvadlo na 4 ubytované, 1 bidet na 40 dívek starších 12 let; v domovech mládeže se hygienická zařízení zřizují buď jako součást ubytovací buňky, přičemž se zřizuje pro dva třílůžkové pokoje 1 záchod, 1 sprcha, 2 umyvadla, nebo jako centrální hygienické zařízení v rozsahu 1 sprcha pro 6 ubytovaných, 1 záchod pro 6 dívek, 1 záchod pro 6 chlapců, 1 umyvadlo pro 4 ubytované a 1 bidet pro 40 dívek.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 108/2001 Sb.

Tabulka velikostí typů nábytku

Výška sedáku židle mm	Výška desky stolku mm	Vhodné výšky dětí cm
260	460	100.0-112.5
300	520	112.5-127.5
340	580	127.5-142.5
380	640	142.5-157.5
420	700	157.5-172.5
460	760	172.5- a více

Požadavky na osvětlení ve školách a školských zařízeních - část a)

Druh prostoru	Denní Činitel denní osvětlenosti [%] minimální průměrný	Umělé Osvětlenost /lx/ Epk	Sdružené osvětlení Činitel denní osvětlenosti [%] minimální průměrný	Osvětlenost doplňujícím umělým světlem /lx/
Učebny víceúčelové a kmenové, pracovní kouty, posluchárny, víceúčelové prostory, družiny	1,5 5	300	0,5 1,5	400
Studovny, čítárny	1,5 5	300	0,5 1,5	400
Pracovny výtvarné výchovy, rýsovny	2,0 6	500	0,7 2,0	500
Ostatní odborné pracovny a učebny, velké učebny cvičný byt	1,5 5	300	0,5 1,5	300
Laboratoře a dílny - běžné práce	1,5 5	300	0,5 1,5	300
- jemné práce	2,0 6	500	0,7 2,0	500
Tělocvičny - pro výkonu	1,0 3	200	0,5 1,0	200
- pro závodní sporty	1,5 5	300	0,5 1,5	300
Kabinety, pracovny vyučujících, kanceláře	1,5 5	300	0,5 1,5	400
Sborovny - bez trvalého pobytu	1,0 3	300	0,5 1,0	300
- s trvalým pobytem (nemají-li vyučující samostatné pracovny)	1,5 5	300	0,5 1,5	400
Shromažďovací prostory, auly	1,0 3	200	0,5 1,0	200
Kuchyně, přípravný jídel, umývárny nádobí	1,5 5	300	0,5 1,5	400
Ordinance lékáře, vyšetřovny	1,5 5	300	0,5 1,5	400
Šatny, hygienická zařízení, komunikace	0,5 2	100	-	-
Klubovny, jídelny, společenské místnosti	1,0 3	200	0,5 1,0	200

Požadavky na osvětlení v předškolních zařízeních - část b)

Druh prostoru	Denní		Umělé	Sdružené osvětlení		
	Číselná hodnota osvětlenosti [%] minimální průměrný	Číselná hodnota osvětlenosti [%] průměrný		Číselná hodnota osvětlenosti [%] minimální průměrný	Osvětlenost doplňujícím umělým světlem /lx/	
Denní místnosti (herny a pracovní kouty)	1,5	5	300	0,5	1,5	400
Kouty klidu	1,0	3	200	0,5	1,0	200
Víceúčelové sály	1,5	5	300	0,5	1,5	300
Šatny a hygienická zařízení	0,5	2	100	-	-	-
Izolace	1,0	3	200	0,5	1,0	200
Kanceláře	1,0	5	300	0,5	1,5	400
Prádely, žehlírny	1,5	5	300	0,5	1,5	400
Komunikace	0,5	2	100	-	-	-
Kuchyně, přípravný jídel, umývárny nádobí	1,5	5	300	0,5	1,5	400

Část c)

1. Základní požadované hodnoty pro denní osvětlení vyjádřené hodnotami činitele denní osvětlenosti (minimální hodnoty činitele denní osvětlenosti $D_{\min}$ a průměrné hodnoty činitele denní osvětlenosti D_m v procentech) a pro umělé osvětlení (místně průměrná a časově minimální osvětlenost E_{pk} v lx) jsou uvedeny pro nejčastěji se vyskytující vnitřní prostory. V prostorech nebo jejich funkčně vymezených částech s trvalým pobytem dětí a žáků a celkovým sdruženým osvětlením musí být průměrná hodnota činitele denní osvětlenosti nejméně 1 procento. Ve vnitřních prostorech sloužících jako únikové cesty musí být hodnota činitele denní osvětlenosti nejméně 0,1 procenta, a to i při zatemnění.
2. Rovnoměrnost sdruženého osvětlení, stanovená jako podíl nejmenší a největší osvětlenosti v rozsahu pracovních míst při rovnoměrně zatažené obloze a venkovní osvětlenosti 20 000 lx, je nejméně 0,2.
3. Pro umělé osvětlení se používá výkonných výbojových světelných zdrojů. Pouze výjimečně ve zvlášť odůvodněných případech se může použít žárovek (včetně halogenových), například při krátkodobém využití nebo při požadavku na zvláštní usměrnění světla.
4. Hodnota činitele odrazu světla, kterým se rozumí podíl světelného toku odraženého a toku dopadajícího, musí být u tabulí nejméně 0,1, u pracovních ploch v rozmezí 0,3 až 0,45.
5. Při zřakově obtížných a náročných činnostech je nejvhodnější orientace osvětlovacích otvorů na nesečnou stranu (například kreslírny, výtvarná výchova, laboratoře, dílny pro jemné práce, prostory s obrazovkami).
6. Rozmístění svítidel, jejich jasy a úhly clonění se volí s ohledem na ochranu před oslněním jak přímým, tak i odraženým světlem. Učebny s trvalým pobytem se řadí při umělém osvětlení do třídy omezení oslnění III, kreslírny a rýsovný do třídy II a počítačové učebny do třídy I. Podle charakteristiky zřakové činnosti se rozdělují činnosti do sedmi tříd (I - mimořádně přesná, II - velmi přesná, III - přesná, IV - středně přesná, V - hrubší, VI - velmi hrubá, VII - celková orientace).
7. Světelné zdroje musí mít barevné podání s teplotou chromatičnosti světla odpovídající účelu a charakteru zřakových činností. Chromatičností světla se rozumí teplota černého tělesa v K, jehož záření má stejnou chromatičnost jako daný barevný podnět. Jakost podání barev je charakterizována indexem podání barev, kterým se rozumí hodnota vyjadřující stupeň shodnosti barvy (barevného vjemu) předmětů osvětlených uvažovaným světlem a barvy těchto předmětů osvětlených referenčním světlem na stupnici 0 - 100. V prostorech s trvalým pobytem dětí a žáků se požaduje hodnota indexu podání barev nejméně 80, v prostorech s vysokými nároky na rozlišování barev hodnota indexu nejméně 90 (například výtvarná výchova).
8. Barevný tón světla s ohledem na spolupůsobení s denním světlem je nejvhodnější bílý s teplotou chromatičnosti v rozmezí 4 000 až 4 500 K. Při použití různých světelných zdrojů v jednom prostoru a nedokonalém promísení jejich světla musí být jejich teplota chromatičnosti a index podání barev co nejbližší.

**Výměna vzduchu v učebnách, tělocvičnách, šatnách a hygienických zařízeních
zařízení pro výchovu a vzdělávání**

Zařízení	Výměna vzduchu m ³ .hod. ⁻¹
Učebny	20 – 30 na 1 žáka
Tělocvičny	20 na 1 žáka
Šatny	20 na 1 šatní místo
Umývárny	30 na 1 umyvadlo
Sprchy	150-200 na 1 sprchu
Záchody	50 na 1 kabinu 25 na 1 pisoár